

Običaji

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 11 | Nivo: Državni univerzitet u Novom Pazaru

UVODNI DEO

Običaj je dugotrajan način ponašanja ljudi, koji se smatra obaveznim pod pretnjom neorganizovanih društvenih sankcija, a čija obaveza nastaje dugotrajnim ponavljanjem istog ponašanja.

Kao način društvenog i pojedinačnog ponašanja, običaj sporo nastaje, ali se još teže i sporije menja. Jednom formiran običaj primenjuje se gotovo bez izuzetka i u slučajevima kada je društveni progres prevazišao uslove njegovog postojanja, pa čak i kada ne pogoduje daljem društvenom razvitku.

Sporost i trajnost običaja pogoduje društvu kao totalitetu, koje je podložno statičnosti i sporom menjanju, sem izuzetnih revolucionarnih trenutaka.

Kao društvena pojava običaj je istorijska kategorija koja pokazuje odrenene zakonitosti. Manji stepen razvoja materijalne i duhovne kulture, ispoljava običaj kao glavni oblik društvenog regulisanja odnosa i ponašanja. i obrnuto, veći stepen razvoja društva, potiskuje običajno regulisanje, a veći značaj dobijaju kulturno, moralno i pravno regulisanje. S tim u vezi uočena je zakonitost da veća društvena slojevitost, tj. složenost, umanjuje dejstvo i značaj običaja, a manja raslojenost društva dominantan uticaj običaja.

Posebno se vremenski faktor društvenih doganjanja odražava na mesto i ulogu običaja u društvu. Što je duži period društvenih transformacija, to je običaj dominantniji; i obrnuto, veća brzina i smanjenje ciklusa promena potiskuje običaj.

Tako se u savremenim društvenim uslovima koje na prvom mestu karakterišu brzina promena i sve kraće mene promene, običaj gubi a običajno ponašanje smatra zastarelim i prevazinenim. To je i osnovni razlog "sukoba" običaja sa drugim pravilima ponašanja, koji se na planu globalnog društva ogleda u povećanoj nestabilnosti i nesigurnosti.

Prema subjektu ponašanja, običaji mogu biti: lokalni (pojedine oblasti), društveni (opšte-nacionalni) i menunarodni (višenacionalni). Prema oblasti društvenog života u kome nastaju, običaji mogu biti:

- ekonomski,
- politički,
- pravni,
- moralni,
- porodični,
- bračni,
- poslovni,
- susedski i drugo.

Kako se običaji stiču kroz dug vremenski period, pojedinac ih neosetno usvaja od najranijeg detinjstva "po pravilu živopisnim i zanimljivim, često i lepim oblicima ponašanja, nasuprot suvoći i apstraktnosti novijih oblika normi".

Nastanak i uobličavanje običaja prilagoneni su potrebama društva i pojedinca, jer u njima učestvuju svi članovi društva, pa se zato običaji rene krše.

Društvene sankcije za kršenje običaja nisu toliko značajne kao kod prava, politike i morala, pa su zato i neorganizovane. To menutim ne znači da su one blage, jer kada se steknu uslovi za primenu običajnih sankcija one su vrlo moćne, jer u njima učestvuju svi članovi društva (npr. linč). Osnovna obeležja običaja su:

- masovnost primenjivanja,
- dobrovoljnost poštovanja
- i kolektivnost kažnjavanja.

Prisutna su i shvatanja, da običaji na najbolji način izražavaju duh i dušu jednog naroda, i da treba da budu uzor drugim pravilima ponašanja, pa da je kodifikovanje običaja, tj. njihovo pravno legalizovanje u obliku zakona, tj. običajnog prava, najefikasniji način obezbenivanja društvene stabilnosti.

1.OBIČAJI I TRADICIJA

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com